

Міністерство освіти та науки України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет фінансів
Кафедра податків та фіскальної політики

Курсова робота
з дисципліни: «Податкова система»
на тему:
«Поняття податкової системи та основи її побудови»

Виконала:
студентка групи ФО-41
напряму підготовки
«Фінанси і кредит»
Крайник С.В.

Керівник:
вик. Іванова А. М.

Тернопіль – 2017

План

Вступ

1. Структура та принципи побудови податкової системи

2. Аналіз сучасного стану податкової системи України

3. Перспективи розвитку та удосконалення податкової системи України

Висновок

Список використаних джерел

Зміст

Вступ.....	4
1.Структура та принципи побудови податкової системи.....	6
2.Аналіз сучасного стану податкової системи України.....	10
3.Перспективи розвитку та удосконалення податкової системи України.....	17
Висновок.....	21
Список використаних джерел.....	23

Вступ

Актуальність теми. Однією з найбільших економічних сфер державного регулювання економіки України є оподаткування. Адже саме завдяки податкам регулюються економічні відносини та інтереси держави, регіонів, громадян держави та суб'єктів господарювання. З появою держави виникає необхідність у сплаті податків для формування державного бюджету. Тому вони виступають атрибутом держави.

Податкова система є одним з головних важелів, які регулюють економічні взаємовідносини товаровиробників з державою. Ця система повинна слугувати виходу країни з кризи та діловій активності. У всі часи податки були обов'язковим елементом фінансової системи. Вони є основним важелем формування дохідної частини бюджету. Відсутність податків паралізує нормальне функціонування будь-якої держави. Податкова система потребує тривалого та точного аналізу. Саме ця система, виступаючи базою забезпечення функціонування публічних видатків, являється важливою складовою розвитку економіки і шляхом залучення інвестицій в Україну [9].

Діяльність податкової системи нашої держави насамперед тісно пов'язана з економічним, політичним чи будь-яким іншим становищем. Тому, можна сказати, що податкова система України характеризується її рівнем розвитку. Податки є одним з найважливіших елементів розвитку суспільства. Саме вони допомагають ефективно здійснювати державну політику з питань соціального та економічного розвитку.

Питанням дослідження системи оподаткування України займалися дуже багато вітчизняних вчених та науковців такі як: А. Крисоватий, Р.Жарко, О.Кравченко, М.Романюк, О.Десятнюк, А.Кізіма, В.Дмитрів, А.Луцик. Вони досліджували основні питання та проблеми системи оподаткування в Україні, видали чимало наукових праць щодо фіскальної політики, висунули чимало пропозицій щодо удосконалення на рівні

держави. Але багато проблем податкової системи не мають єдиного трактування, тому потребують все більшого дослідження.

Метою і завданням дослідження є детальний аналіз сучасної податкової системи України та визначення основних шляхів і перспектив її реформування. Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

1. Визначити особливості та принципи побудови податкової системи.
2. Вивчити сучасний стан податкової системи України та проаналізувати основні її проблеми.
3. Дослідити та визначити перспективи розвитку та удосконалення податкової системи України.

Об'єктом дослідження є податкова система України.

Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні проблеми чинної системи оподаткування.

Мета та завдання курсової роботи обумовили її **структуру**. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури.

Методи дослідження. У процесі роботи застосовувались такі методи дослідження: системно-структурний, абстрактно-логічний, порівняльний і балансовий тощо.

Інформаційну основу дослідження складають наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів з теорії оподаткування; офіційні статистичні дані; матеріали Державного комітету статистики, Міністерства фінансів та Державної податкової служби.

1. Структура та принципи побудови податкової системи

Система оподаткування кожної країни різна та має індивідуальну структуру. Ця структура, переважно, визначається економічним становищем держави, а також політичними силами при владі [12].

На перший погляд, податки виражають односторонні відносини держави з населенням та підприємцями. Насправді податки дають змогу мати зворотний зв'язок із платниками завдяки фінансуванню відповідних витрат. Цьому процесові приділяється велика увага з боку економічної науки, і в ньому виділяється економічна сутність функцій держави та їх реалізація [11].

Сутність і структура податкової системи визначаються податковою політикою, що є виключним правом держави, яка проводить її самостійно, відповідно до завдань соціально-економічного розвитку. Через податки, пільги і фінансові санкції, принципи, форми і методи оподаткування, обов'язки і відповідальність, які є основними складовими податкової системи, держава ставить єдині вимоги до ефективного господарювання в державі [20].

Система оподаткування України – це сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що стягуються в порядку, встановленому Податковим кодексом України.

Складовою частиною податкової системи України є: платники податків, об'єкт оподаткування, податкова база, ставка податку, процедура податкового розрахунку, податковий період, термін та спосіб сплати податків, період та процедури звітування про розрахунок та сплату податків.

Відповідно до положень ст. 8 Податкового кодексу України податки та збори в Україні поділяються на загальнодержавні та місцеві [2].

Загальні державні податки та збори включають податки та збори, встановлені цим Кодексом, які сплачуються на всій території України, за

винятком випадків, передбачених цим Кодексом, а саме: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний збір, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, екологічний податок, орендний платіж за транспортування нафти та нафтопродуктів основними нафто- та нафтопродуктопроводами, сплата транзиту природного газу та аміаку трубопроводів на території України, орендна плата за нафту, природний газ та газовий конденсат, вироблений в Україні, плата за користування надрами, плата за землю, плата за користування радіочастотним ресурсом України, плата за спеціальне використання води, плата за спеціальне використання лісових ресурсів, фіксований сільськогосподарський податок, збір за розвиток виноградарства, садівництво та виробництво хмелю, тарифи, плата у формі цільової премії до черв'яків за тарифом на електроенергію та теплову енергію за винятком електроенергії, виробленої кваліфікованими установками-споживачами, плата у вигляді надбавки до застосовного тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності [17].

Місцеві податки та збори включають податки та збори, встановлені відповідно до переліку та в межах граничних ставок, передбачених цим Кодексом, рішеннями сільських, селищних та міських рад у межах їх повноважень та повинні бути сплачені на території відповідного місцевого громади. При цьому комунальний податок, збір за паркування автотранспорту, ринковий збір, збір за видачу ордера на квартиру, збір за дозвіл на розміщення об'єктів торгівлі і сфери послуг, збір із власників собак є обов'язковими для встановлення при наявності об'єктів оподаткування чи умов, зв'язаних із введенням цих податків і зборів [14].

Основні місцеві податки і збори — це податок на майно, єдиний податок, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір [17].

Механізм справляння податків – це комплекс заходів і їх використання державними органами податкової служби щодо справляння податків та зборів.

Платниками податків в Україні є фізичні та юридичні особи. Органами, які контролюють справляння податків є Державна податкова служба та Державна митна служба.

Перші класичні принципи були сформовані економістом А.Смітом, а саме :

1. Справедливості – це означає, що податки для всіх платників, мають бути розподілені згідно до їхніх доходів;
2. Зручності – справляння податків має бути зручним для всі платників;
3. Визначеності – кожен платник має знати для чого він сплачує податки, суму та час справляння;
4. Економії – мінімальне справляння податку з платника, про цьому надходження до бюджету мають бути максимальними.

До сучасних принципів побудови податкової системи України, відносять [13]:

1. Визначеності і адміністративної зручності – податкова система має бути максимально зрозумілою та зручною для платників;
2. Стабільність податкового законодавства – незмінність податків та податкових ставок протягом року;
3. Соціальної справедливості – ставки податку мають бути встановлені відповідно до платоспроможності платників;
4. Наукової обґрунтованості – податки мають встановлюватися відповідно до реального стану економіки країни;
5. Рівність усіх платників перед законом;
6. Обов'язковості – примусовий характер сплати податків;
7. Своєчасності – всі податки та збори мають бути сплачені у відповідний термін до відповідного бюджету.

Отже, податкова система - це сукупність передбачених податковим законодавством загальнодержавних та місцевих податків та зборів, принципів, форм і методів їх встановлення, зміни, скасування, обчислення та їх сплата [15].

Суть принципів побудови системи оподаткування повинна складатися в узгодженні двох основних вимог: задоволення фіскальних потреб держави й врахування інтересів платників податків.

2. Аналіз сучасного стану податкової системи України.

Для того щоб проаналізувати ефективність функціонування податкової системи України потрібно розглянути її з різних аспектів. Це може бути насамперед величина мобілізованих податкових надходжень та загальна їх частка у Державному бюджеті, кількість великих платників податків, частка підприємств які працюють в тіні, проаналізувати адміністрування податкових надходжень тощо.

Так частка податкових надходжень в 2016 р. становить 503,9 млрд. грн. [8]

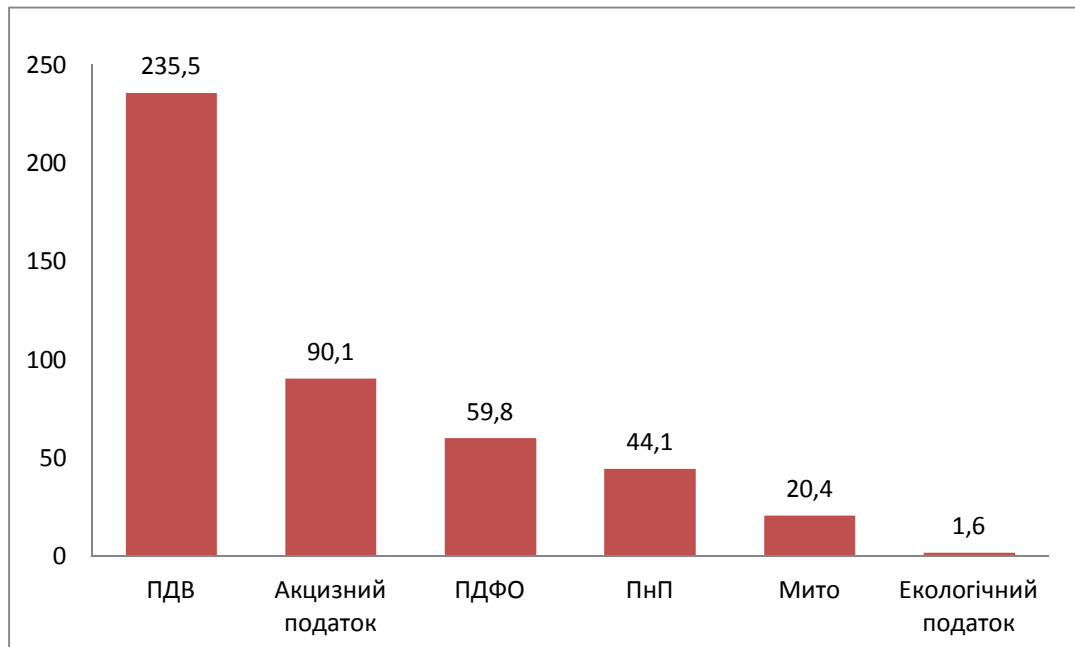

Рис.2.1 Податкові надходження Державного бюджету України в 2016 році, млрд. грн [8]

Податок на додану вартість. Порівняно з 2015 роком надходження збільшилися на 31,9%. Причиною динаміки є часткове скасування пільг з ПДВ для сільськогосподарських виробників (+9 млрд грн); зростання вітчизняного виробництва й імпорту товарів і послуг [8]. Виконання плану: 101,2%.

Акцизний податок. Порівняно з 2015 роком надходження збільшилися на 42,8% Причиною є зростання ставок на більшість груп

підакцизних товарів (особливо на алкогольні напої та тютюнові вироби) . Значне зростання обсягів імпорту палива [8]. Виконання плану: 110,1%.

Податок на доходи фізичних осіб. Порівняно з 2015 роком показники збільшилися на 32,6% Причиною збільшення є зростання номінальних заробітних плат при уніфікації основної ставки цього податку з початку 2016 року [7]. Виконання плану: 106,6%

Податок на прибуток підприємств. Порівняно з 2015 роком зросли до 56,0% . Причиною є покращення фінансового стану підприємств, у тому числі державних. Також на надходження вплинули зміни в адмініструванні цього податку, уведені на початку 2016 року. Виконання плану: 111,9%.

Рентна плата. Порівняно з 2015 роком показники змінилися на 0,5% Причиною є зниження надходжень рентної плати за видобуток газового конденсату та транспортування природних ресурсів. Виконання плану: 70,5% Причини: невиконання планових показників по рентній платі за користування надрами.

Мито. Порівняно з 2015 роком знизилась на 49,4% Причини динаміки лібералізація значної кількості ставок увізного мита для товарів, які походять з ЄС. Скасування додаткового імпортного збору. Виконання плану: 103,7%

Екологічний податок. Порівняно з 2015 роком зросли на 45,5% Причини динаміки: індексація ставок податку. Виконання плану: 138,6%

Кількість великих платників податків на 2017 рік, становить 2 512 компаній.

Згідно з прийнятими змінами до Податкового кодексу, з 2017 року великими платниками податків вважаються компанії, обіг яких від усіх видів діяльності за останні 4 послідовних кварталів перевищує 1 мільярд гривень, тоді як 2016 року ця сума становила 500 мільйонів гривень [6].

За 9 місяців 2017 року великими платниками податків до держбюджету було сплачено 194 млрд гривень, що на 33,2 млрд гривень, або на 21 % більше, ніж минулого року.

За результатами січня-вересня цього року, до десяти найбільших платників податків України належать такі компанії.

Топ-10 платників податків	Січень-вересень 2017, млрд. грн.	Січень-вересень 2016, млрд. грн.
ПАТ «Укргазвидобування»	15,4	8,8
Нафтогаз України	11,4	10,9
ПРАТ «А/Т Тютюнова компанія «В.А.Т.-Прилуки»	10,8	8,3
ПРАТ «Філіп Моррк Україна»	9,6	8,6
ДП «НАЕК Енергоатом»	7,3	3,8
ПАТ «Джей Ті Інтернешнл Україна»	6,8	5,5
ПАТ «Укртрансгаз»	6,2	4,7
ДП «Енергоринок»	5,2	4,6
ПАТ «Укртатнафта»	5,2	3,9
АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна»	5,1	3,9

Рис.2.2 Найбільші платники податків. [6]

Великі платники сплатили 36,9 млрд грн податку на прибуток (68,1 % усіх податкових надходжень цього податку до держбюджету), 85,3 млрд грн податку на додану вартість (63,3 % бюджетних надходжень від ПДВ) та 47 млрд грн акцизів (97,2 % акцизних надходжень до бюджету).

На початку липня Міністерство економічного розвитку та торгівлі розмістило на офіційному сайті регулярний (річний) звіт «Загальні тенденції тіньової економіки в Україні». Згідно оприлюдненому документу, в 2016 році рівень тіньової економіки за попередніми розрахунками склав 34% від ВВП, що відповідає значенню показника 2011-2012 рр. та на 6 в.п. нижче показника за 2015 рік [5].

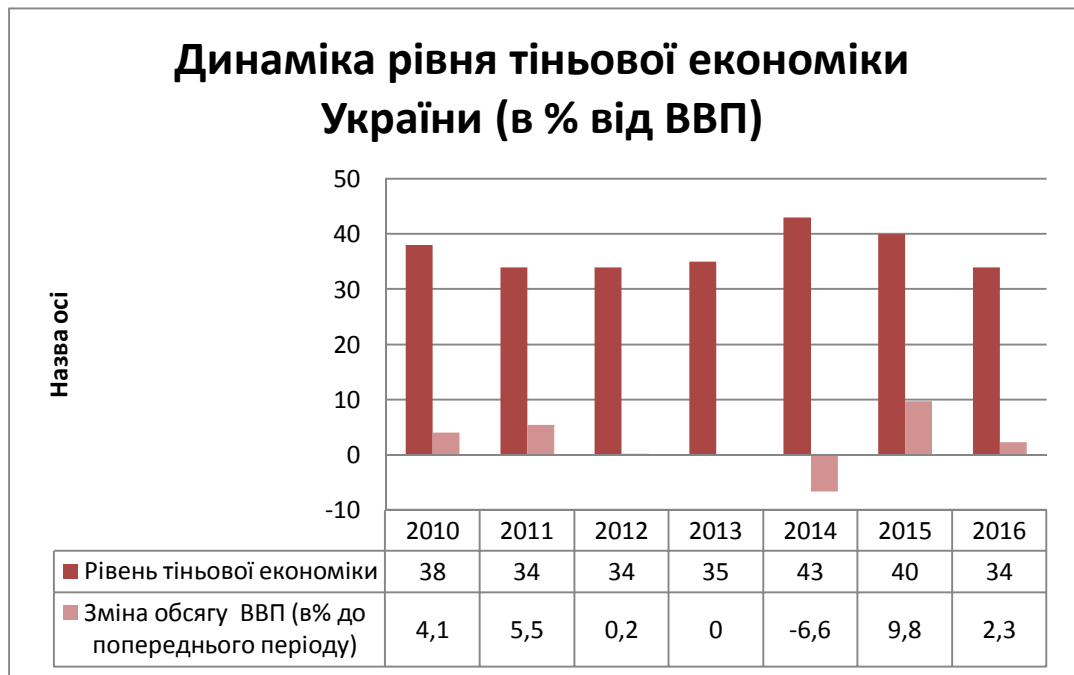

Рис. 2.3 Динаміка рівня тіньової економіки України (в % від ВВП) [5]

За розрахунками МЕРТ, найвищим рівнем тіньового бізнесу характеризуються підприємства добувної промисловості (обіг тіньових коштів складає 43% від ВВП по галузі), а найбільш прозоро працюють агрокомпанії - у тіні знаходиться лише 9% від галузевого ВВП [19].

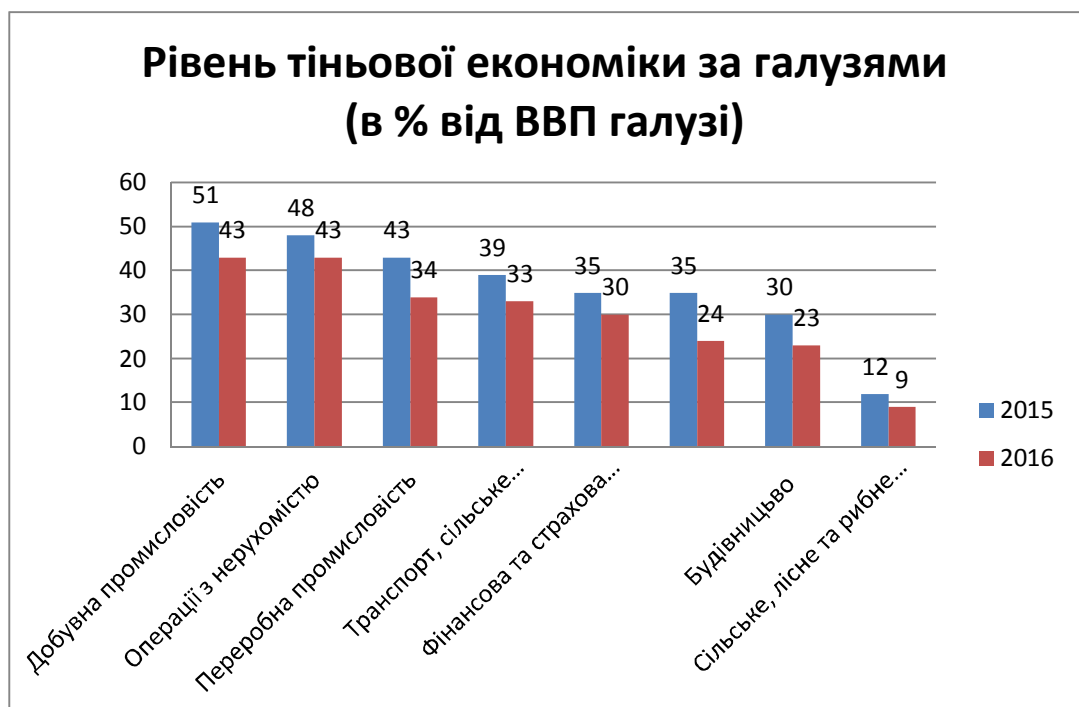

Рис. 2.4 Рівень тіньової економіки за галузями [19]

Адміністрування податків і зборів залишається однією з найактуальніших не тільки у сфері оподаткування, а й у сфері соціального управління фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання загалом [10].

У загальній структурі адміністрованих податків переважну питому вагу посідають непрямі податки: ПДВ, акцизний податок, рента. Відповідні податки сплачуються безпосередньо кінцевими споживачами, що свідчить про перекидання податкового тягаря, тобто на громадян.

Слід зазначити, що непрямі податки не впливають на процеси нагромадження, але вони регресивні в соціальному аспекті та здійснюють досить значний вплив на загальні процеси ціноутворення, результатом чого є підвищення цін та інфляція, – це спостерігається протягом останніх років.

Іншим бюджетоформуєчим податком є ПДФО, який стягується безпосередньо з доходів громадян, – 21 %.

Рис. 2.5 Структура адміністрованих податків [21]

Крім того, у загальній структурі податкових надходжень спостерігається такий розподіл: податкові підрозділи – 508,3 млрд грн (68 %), митні підрозділи – 236,8 млрд грн (32 %)

Рис.2.6 План адміністрування податкових надходжень в розрізі органів ДФС [21]

У загальній структурі податкових надходжень, які адміністровано податковими органами ДФС у розрізі областей, найбільше мобілізовано Центральним офісом великих платників податків (ЦОВП) – 57,1 % від усіх податкових надходжень до державного бюджету (10,6 % від загальних надходжень до місцевих бюджетів). У ЦОВП обліковуються лише 2,7 тис. платників податків (0,08 % від загальної кількості платників у 2016 році), але це найбільші бюджетоформуючі підприємства країни.

У результаті дослідження можна зробити висновок, що провідна роль у забезпеченні виконання державної функції щодо регулювання економічних процесів належить податкам, які справляються до державного бюджету. У Державному бюджеті України податкові надходження займають близько 80%, тобто є найбільшою бюджетоутворюючою ланкою. За досліджуваний період загальна сума податкових надходжень зросла вдвічі, але попри абсолютний приріст, їх частка у бюджеті є нестабільною. Це свідчить про те, що хоча й відбувається постійне вдосконалення

оподаткування, фіскальний потенціал податків є невикористаним через податкові пільги, ухилення від сплати, недоліки в адмініструванні. податкову заборгованість. Для досягнення максимального ефекту в реалізації заходів податкової політики пріоритетність варто надавати таким, які сприяють економічному зростанню. а відтак — наповненню державної казни податковими надходженнями.

3. Перспективи розвитку та удосконалення податкової системи України

Система оподаткування в Україні істотно впливає на формування дохідної частини бюджетів всіх рівнів, які утворюють державну скарбницю країни. Податкова система, що діє в нашій країні, не сприяє ефективному розвитку українського суспільства. У зв'язку з цим виникає гостра потреба у реформуванні системи оподаткування в Україні. Оподаткування є фінансовою формою відносин між економічними суб'єктами та державою. Тому пошук кращих перспектив функціонування української податкової політики є актуальним питанням на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Успішна побудова податкової системи є важливою умовою інтегрування України на світовий ринок. Реформування податкового законодавства України є необхідною умовою ефективної роботи економічної системи в цілому.

Податкова система України на сьогодні повною мірою не може забезпечити реалізацію цілей і прав як державної політики, так і платників податків. Цілий ряд недоліків, які були допущені при створенні системи оподаткування, призвели до того, що податки не можуть повноцінно виконувати свої основні функції, а саме фіскальну, соціальну та регулюючу. Сфера матеріального виробництва практично пригнічена податками.

В умовах, що склалися на сьогоднішній день, інститути оподаткування є неефективними, про це свідчить досить багато фактів:

1. Високий рівень тінізації економіки;
2. Значна масштабність корупції;
3. Великий податковий тиск на платників;
4. Невдоволення суб'єктів підприємницької діяльності.

Дуже низькі позиції України в світових міжнародних рейтингах, що характеризують систему оподаткування, виступають підтвердження нефективності цієї системи. Однією з найважливіших проблем податкової системи нашої держави є високе податкове навантаження. Величина податкових ставок та складність й нестабільність системи податкового навантаження – це два найважливіші фактори, які визначають обтяжливість податкової системи.

Ще однією проблемою оподаткування в Україні є соціальна несправедливість. Тобто в нашій країні спостерігається низький рівень добробуту населення, саме через надто високі ставки податків. Як наслідок, середнього класу практично не має. Сплата податків розуміється населенням як певний «тягар», а не як плата за виконання державою своїх функцій. Це свідчить про досить низький рівень податкової культури.

В Україні набула поширення практика, коли тягар податкового тиску перекладається на ті підприємства, які працюють легально і доволі прибутково. Це спонукає керівників таких компаній шукати шляхи отримання податкових пільг, замість того щоб підвищувати ефективність своїх підприємств. В результаті пільгами користувались підприємства й галузі, що спроможні вийти із кризи й розвиватися й без довгострокового пільгового режиму оподаткування та які не є основою підвищення конкурентоспроможності національної економіки. А ринково орієнтовані підприємства, що потребують фінансової підтримки для освоєння нових ринків, технологій, продуктів, навпаки, змушені платити більшу частину податків. Таким чином пільги стимулюють розвиток тіньової економіки, масштаби якої, за оцінками експертів, становлять в Україні 40-50 % від обсягу реального ВВП [18].

Основними моментами реформування податкової системи України, на мою думку, є:

1. Максимальне спрямування податкової політики на забезпечення ефективного розвитку національної економіки. Це можна досягнути за

допомогою зменшення податкових ставок та зменшення загальної кількості податків. Як наслідок, зменшиться рівень тінізації економіки. Зниження податків в Україні стане можливим тільки після перегляду зобов'язань держави і соціальних гарантій, фінансування яких вона зберігає за собою.

2. Слід встановити рівномірний розподіл податкового навантаження відповідно до доходів населення. Таким чином зменшиться ухилення від сплати податків і при цьому зростуть надходження до бюджету.

3. Спрощення податкової системи. Вона має відповідати принципам простоти і прозорості. Справляння податків має бути зручним для всіх платників та максимально зрозумілою. Сплата податків має займати у суб'єктів мінімальну кількість часу.

4. Зниження фіскального тиску, при цьому зменшення ставок податку на прибуток підприємств і ПДВ. Це дасть змогу підприємцям вести свою діяльність та формувати звітність.

5. Зменшити податкове навантаження серед непрямих податків, збільшення значення місцевих податків у структурі доходів місцевих бюджетів, враховуючи при цьому територіальні особливості.

6. Демократизація податкової служби України, а саме зміна ідеології її функціонування на основі реформування податкової служби.

7. Удосконалення ефективності податкового законодавства. Насамперед запровадження таких законів, які будуть урівноважувати права усіх громадян держави під час справляння податків.

Найважливішу роль в податковій системі України мають відігравати податки на майно, на землю та на використання природних ресурсів. Адже саме вони не залежать від обсягів виробництва, продажу і є стабільними. Таким чином ці податки гарантовано будуть поповнювати бюджет. Створення передумов для економічного зростання за рахунок вивільнення підприємницького потенціалу та сприяння реалізації конкурентних переваг країни – саме це має виступати головною метою вітчизняних реформ .

Отже, на сучасному етапі розвитку вітчизняної системи оподаткування важливим є удосконалення ефективності податкового законодавства, зниження загального рівня оподаткування, зменшення ставок податків, підвищення податкового контролю з метою детінізації економіки. Для сталого розвитку національної економіки та забезпечення зростання добробуту населення, податкова система має функціонувати з урахуванням вітчизняного та світового досвіду.

Висновки

Податкова система має великий вплив на соціально-економічну ситуацію в країні. В останні роки економіка України функціонує в умовах великої кризи, безробіття та високого незбалансованого податкового тиску. В основу податкової системи нашої країни вкладено податкові системи високо розвинутих країн Європи (Велика Британія, Німеччина, Франція і т.д.) та США. Проте вітчизняні економісти та політики не враховують особливостей розвитку України та її кризового стану. За роки незалежності в нашій країні так і не вдалося побудувати сильну податкову систему, яка б призвела до розвитку бізнесу.

Податкова система України складається з системи оподаткування (система податків та зборів, механізмів і способів розрахунку та сплати податків і зборів), платників податків (юридичні та фізичні особи) та контролюючих органів (Державна фіскальна служба і її територіальні органи та митні органи).

Аналіз податкової системи України дає змогу зробити висновок про серйозні недоліки. По-перше, це нестабільність податкової системи та законодавчих актах, що негативно впливає на добробут населення та розвиток бізнесу. По-друге, велика увага приділяється фіскальному спрямуванню, недостатнє виявлення регулюючої функції. По-третє, це великий податковий тиск на платників. Регулювання сучасних економічних відносин потребує гнучкої податкової політики, яка дала б змогу оптимально пов'язати інтереси держави з інтересами підприємництва, рядових платників податків.

На сьогодні податки зменшуються у тій частині, яка має високу еластичність (виведення з тіні прибутків та зарплат), натомість збільшуються ті, від яких дуже важко, якщо взагалі можливо, втекти: ПДВ (за рахунок упорядкування адміністрування) та податки на майно.

Отже, на сучасному етапі розвитку вітчизняної системи оподаткування важливим є удосконалення ефективності податкового законодавства, зниження загального рівня оподаткування, зменшення ставок податків, підвищення податкового контролю з метою детінізації економіки. Для сталого розвитку національної економіки та забезпечення зростання добробуту населення, податкова система має функціонувати з урахуванням вітчизняного та світового досвіду.

Список використаної літератури

1. Баранова В.Г. Податкова система / В.Г. Баранова. — Одеса: ОНЕУ, 2014. — С. 34.
2. Державна фіскальна служба України: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/>
3. Державна фіскальна служба України: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/72512.html>.
4. Десятка найбільших платників податків [Електронний ресурс]. — 2017. — Режим доступу до ресурсу: <https://economics.unian.ua/finance/2174119-desyatka-naybilshih-platnikiv-podatki-hto-i-na-skilki-popovniv-byudjet-infografika.html>.
5. Динаміка рівня тіньової економіки України [Електронний ресурс] // Центр економічних досліджень та прогнозування “Фінансовий пульс”. — 2017. — Режим доступу до ресурсу: <http://finpuls.com/ua/macroeconomic/releases/info/Dinamka-rvnya-tnovo-ekonomki-Ukrani.htm>.
6. ДФС опублікувала список великих платників податків на 2017 рік [Електронний ресурс]. — 2017. — Режим доступу до ресурсу: 1. <https://economics.unian.ua/finance/1710642-dfs-opublikovala-spisok-velikih-platnikiv-podatki-na-2017-rik.html>.
7. Економічна правда: податкова реформа. Як це може бути. — 2015.: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/publications/2015/09/23/560495/> .
8. Економічна статистика / Державні фінанси, податки та публічний сектор [Електронний ресурс]. — 2016. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

9. Історико-правовий часопис. – 2015. – №1 (5); © Товкун Л., 2015: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/User/Downloads/ipch_2015_1_16.pdf.
10. Клепанчук О. Ю. Удосконалення механізмів адміністрування податкових платежів в умовах фінансової підтримки розвитку малого бізнесу / О. Ю. Клепанчук // Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна. – 2017. – Вип. 27(2). – С. 140–145.
11. Крисоватий А.І. Податкова система / Крисоватий А.І., Десятнюк О.Н.: [навчальний посібник] – Тернопіль; Карт – бланш, 2004. – 331с.
12. Левочкин С.О. Податкова структура в Україні та шляхи її вдосконалення // Економіка України - [Електронний ресурс].
13. Нікітішин А. Сучасні принципи побудови податкової системи реалізації податкової політики [Електронний ресурс] / Андрій Нікітішин // Податки і фіскальна політика – Режим доступу до ресурсу:<http://dSPACE.tneu.edu.ua/bitstream/316497/19276/1/%D0%9D%D1%96%D0%BA%D1%96%D1%82%D1%96%D1%88%D0%B8%D0%BD%20%D0%90..pdf>.
14. Податкова система України [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Податкова_система_України.
15. Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Десятнюк О.М. Податкова система. Підручник. - К.: Атіка, 2006. - 920 с.
16. Податковий кодекс України. — [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/nk/rozdil-iv--podatok-na-dohodifizichnih-o/>
17. Податковий кодекс України. — [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
18. Проблеми податкової системи України та актуальні шляхи їх вирішення, як передумова ефективного функціонування економіки

держави. – 2015.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=46357>

19. Рівень тіньової економіки за галузями [Електронний ресурс] // Центр економічних досліджень та прогнозування “Фінансовий пульс”. – 2017. – Режим доступу до ресурсу:
<http://finpuls.com/ua/macroeconomic/releases/info/Rven-tnovo-ekonomki-za-galuzuyami.htm>.

20. Юрій С.І. Фінанси : [підручник] / За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – К. : Знання, 2008. – 611 с.

21. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/>